

ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ

ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ: “ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਾਉਂ” (2:17; 3:12), “ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ” (3:12; ਵੇਖੋ 21:2) ਅਤੇ “ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਗੀਤ” (5:9; 14:3)। ਹੁਣ, 21 ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ “ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” (ਆਇਤ 1) ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: “ਵੇਖ, ਮੈਂ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ” (ਆਇਤ 5)। ਉਸ ਆਖ਼ਰੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ “ਨਵੇਂ” ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਸਲੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਵੇਖ, ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।” ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਖੁਦ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ (1:8; 16:1, 17 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ); ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਸੀ।

ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21:1-22:5 ਉਸ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦੀਆਂ ਝਲਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਜਿਆਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬੈਟਸੈਲ ਬਾਰੈਂਟ ਬੈਕਸਟਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਜਦੋਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ 66 ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 65 ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਪੁਸਤਕ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਵਚਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਵਾਧੂ ਪੈਰ੍ਹੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੱਤੀ।

21 ਅਤੇ 22 ਅਧਿਆਇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਪੰਨੇ ਉਸੇ ਦੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸੁਥਰੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਆਖ਼ਰੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਾਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ – ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਿੱਜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਹਵਾਲੇ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅਧਿਆਇਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਆਇ ਨੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 21 ਅਤੇ 22 ਅਧਿਆਇ ਸੁਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21 ਅਤੇ 22 ਵਿੱਚ ਜੋ “ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ” ਹੈ ਉਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਫਲਿਸਤੀਨ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ

ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਿਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਲਈ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ “ਯਰੂਸਲਮ” ਨੂੰ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 21:16 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮਾਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਫਲਿਸਤੀਨ ਸਿਰਫ ਲਗਭਗ 150 ਮੀਲ ਦਾ 70 ਮੀਲ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ 1,500 ਮੀਲ ਵਰਗ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 20:11-15 ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੈਕਿਕ ਨਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੋਮ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 21:1-22:5 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਰੋਮੀ ਸਤਾਓ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਤੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21:1-22:5 ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਰੂਹ ਦੇ ਘਰ ਅਰਥਾਤ ਸੁਰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਡੈਨੀਏਲ ਰੱਸਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਕਈ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲਿਆ”² ਹਾਰੋਲਡ ਰੋਜ਼ਲਿਪ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ: “ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਪਤੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਜਿਲ ਹੈ।”³

ਜੇਕਰ 20:11-15 ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਆਉਂ ਹੈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਣ ਸਹੀ ਹਨ (20:11-15 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ), ਤਾਂ 21 ਅਤੇ 22 ਅਧਿਆਇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁਰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ “ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਆਉਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ” ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ “ਇਹ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਕਰੇਗੀ।”⁴ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕਿ 21:1-22:5 ਸੁਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧੂ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:

1. ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਤੋਂ “ਹਰੇਕ ਅੰਝੂ ਪੁੰਡੇਗਾ” (21:4) ਉਹੀ ਵਾਅਦਾ ਹੈ ਜੋ 7:17 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇਗਾ।

3. “ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਿਆਂ” ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (21:7) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਅੰਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (21:8)। ਧਰਮੀ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ “ਜੁੱਗੇ ਜੁੱਗੇ” ਹਨ (22:5), ਸਗੋਂ ਕੁਧਰਮੀ ਦਾ ਸਰਾਪ ਵੀ “ਜੁੱਗੇ ਜੁੱਗੇ” ਹੈ (20:10; ਵੇਖੋ 20:15; 21:8)।

4. ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਤਿਓਂ “ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਬਾਰੇ ਪਤਰਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਰੋਮਰ ਹੇਲੀ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ,

ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਤਰਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ (2 ਪਤਰਸ 3) ਦਾ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਐਨ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਤੁਲਨਾ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਦਾ ਯੂਹੰਨਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਅਤੇ ਕੁਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ (2 ਪਤਰਸ 3:7; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:13) ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿਣਾ (2 ਪਤਰਸ 3:10; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:11) ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (2 ਪਤਰਸ 3:13; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:1)। ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਜੋ ਦੁਖ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇਵੇਂ ਆਖਰੀ ਨਿਆਉਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਹੇ ਸਨ। . . . ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ . . . ਆਖਰੀ ਨਿਆਉਂ ਅਤੇ ਨਿਆਉਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦੀਪਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ⁵

5. ਜੇਕਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅਧਿਆਇ “ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ” ਤਾਂ ਪੁਸਤਕ ਦੁਖਾਂਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20 ਅਤੇ 21 ਅਧਿਆਇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲਈ ਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਲਬਰਟ ਬਲਡਿੰਜਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਦਾਂ ਦਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ 21ਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ: “ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਬਚੇ ਦਿਨ ‘ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਸੂਰ’ ਦੇ ਡਰਾਵਣੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਜੀਓਗੇ। ਇਹ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ‘ਮਸਾਇਆ’ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਹਲਲੂਯਾਹ ਕੋਰਸ’ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ।”⁶

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21-22 ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਵ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਰਾਜ/ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਨਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ” ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ, ਸਗੋਂ ਅਲੱਗ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਇੱਕੋ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ “ਰਾਜ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਰਾਜ” ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ (20:4-6 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਭਾਵ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 16:18, 19), ਜਦ ਕਿ ਸੁਰਗੀ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੁਰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6:9, 10, 20)। ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਰਾਜ ਹੈ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ (1:9; 5:10; 11:15, 17 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਜਿਹੜਾ ਰਾਜ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਤੇ ਸੁਰਗੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:22-24. ਇਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕ ਰਾਜ ਅਰਥਾਤ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਕੁਲੋਸੀਆਂ 1:13; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:28; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:6, 9; 5:10), ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਰਾਜ ਅਰਥਾਤ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 14:22; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:18; ਯਾਕੂਬ 2:5; 2 ਪਤਰਸ 1:11)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਸਾਹਮਣਾ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਰਾਜ” ਜਾਂ “ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ” ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੁਰਗ ਦਾ? ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ *ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ* ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਾਜ (ਕਲੀਸੀਆ) ਜਾਂ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ (ਸੁਰਗ) ਹੈ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚਕਾਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਉਹ ਬਰਕਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ (ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਭਵ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ: ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪਾਇਆ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38, 41, 47)। ਇਸ ਵਰਦਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “. . . ਵਾਇਦੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ . . . ਇਹ ਸਾਡੇ ਅਧਕਾਰ ਦੀ ਸਾਈ ਹੈ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:13, 14)। NIV ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਉਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਅਧਕਾਰ ਦੀ ਸਾਈ ਹੈ।” ਸਾਈ ਉਹ ਰਕਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੈਂਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿੰਨੀ ਵਸਤੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਸਦੀਪਕ ਅਧਕਾਰ ਦੀ “ਸਾਈ” ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਅਧਕਾਰ ਦਾ ਪੂਰਵ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਹੈ – ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਗੇ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:3)।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜੋ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21-22 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਫਿਰਦੌਸ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ 2; 3) ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰਗੀ ਫਿਰਦੌਸ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:1, 2)।

21:1-22:5 ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਸੁਰਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਮਾ ਪਾਈ ਹੋਈ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, ਲੋਕਾਂ (ਕਲੀਸੀਆ) ਅਤੇ *ਜਗ੍ਹਾ* (ਸੁਰਗ) ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਦੱਸਣਾ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਕਰਨਾ (21:1-4)

1 ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਵੇਖੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਧਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ। 2 ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਇਉਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਮਾਨੇ ਲਾੜੀ ਆਪਣੇ ਲਾੜੇ ਲਈ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। 3 ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਵਾਜ਼ ਇਹ ਆਖਦੇ ਸੁਣੀ ਭਈ ਵੇਖ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਡੇਰਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਓਹਨਾਂ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਓਹ ਉਸ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋ ਕੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ। 4 ਅਤੇ ਉਹ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਅੰਝੂ ਪੂੰਝੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਗਾ ਨਾ ਰੋਣਾ ਨਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਪਹਿਲੀਆਂ ਅੱਠ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਨਵੇਂਪਣ ਤੇ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਅਕਾਸ਼ ਕਿੰਨਾ ਅਦਭੁਤ ਹੋਵੇਗਾ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤ 1. ਰਸੂਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਵੇਖੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਧਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਾਹਮਣਿਓਂ “ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਨੱਸ ਗਏ” ਅਤੇ “ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਾ ਮਿਲਿਆ” (20:11)। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ “ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼” ਅਤੇ “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਦੇ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਵਾਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਸ਼ ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਬਲਕਿ, “ਪਹਿਲਾ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਧਰਤੀ” ਸ਼ਬਦ ਭੌਤਿਕ ਕਾਇਨਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (20:11 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। “ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਵੀਂ, ਆਤਮਿਕ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪੁਰਾਣੀ, ਭੌਤਿਕ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਵਾਕ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਨਵੀਂ ਭੌਤਿਕ ਧਰਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੜਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ, ਬਾਈਬਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਕਾਇਨਾਤ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਟਲ ਜਾਣਗੇ” (ਮੱਤੀ 24:35; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 5:18)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਟਲ ਜਾਣਗੀਆਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:27)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਅਕਾਸ਼ ਬਲ ਕੇ ਢਲ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੂਲ ਵਸਤਾਂ ਵੱਡੇ ਤਾਉ ਨਾਲ ਤਪ ਕੇ ਪੱਘਰ ਜਾਣਗੀਆਂ” (2 ਪਤਰਸ 3:12)।

ਫਿਰ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਉਹ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਸੀਹਾ ਦੀਆਂ ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ “ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 65:17; ਵੇਖੋ 66:22)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਸੁਰਗ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ (2 ਪਤਰਸ 3:13)।

ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਯੂਹੰਨਾ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੁਆਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਾਠਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਸਨ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਤਪਤ ਕੀਤਾ” (ਉਤਪਤ 1:1)। ਹੁਣ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੀ, ਆਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ “ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਵੇਖੀ” (ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਜਿਵੇਂ ਮੂਸਾ ਦੇ “ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ” ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨਿਆਵੀ, ਲੈਕਿਕ ਰਚਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 4:24; 17:24), ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ “ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਵਾਕ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀ ਆਤਮਿਕ, ਸਦੀਪਕ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

“ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼” ਅਤੇ “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਸ਼ਬਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਇਨਾਤ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ *ਦੇਹੀਆਂ* – ਆਤਮਿਕ ਦੇਹੀਆਂ, ਅਵਿਨਾਸੀ ਦੇਹੀਆਂ, ਪਰਤਾਪੀ ਦੇਹੀਆਂ – ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਦੇਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:35, 42-44; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:16-5:4)। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਦੇਹੀ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸ ਵਿਚਕਾਰ ਜੇ ਫ਼ਰਕ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਗਿਆਤ ਹਾਂ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫ਼ਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਤਮਿਕ ਦੇਹੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਤਮਿਕ ਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ “ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ” ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ” (ਯੂਹੰਨਾ 14:2; ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21:1 ਵਿੱਚ, ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਉਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਅਰਥਤ “ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ “ਨਵੇਂ ਅਕਾਸ਼” ਅਤੇ “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਲਪਨਕ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਲੀਓਨ ਮੌਰਿਸ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ “ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਉਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ”⁸ ਜੀ. ਬੀ. ਕੇਅਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ”⁹

ਆਇਤ 1 ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਪਹੇਲੀ ਵਾਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ: **ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ।** ਇਹ ਸ਼ਬਦ 20:13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, “ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਓਹ ਮੁਰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਮੇੜ ਦਿੱਤੇ, ਅਤੇ ਕਾਲ ਅਤੇ ਪਤਾਲ ਨੇ ਓਹ ਮੁਰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਓਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ ਮੇੜ ਦਿੱਤੇ” ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਲ ਅਤੇ ਪਤਾਲ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ (20:14)। 21:1 ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ **ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।** ਫਿਰ ਵੀ, “ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ “ਸਮੁੰਦਰ” ਦੀ ਧਾਰਣਾ *ਵਿਛੋੜਾ* ਹੈ। ਭੂਮੱਧ ਸਾਗਰ ਨੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਅਸਿਯਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ

ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੋਂ ਅੱਡ ਕਰਦਾ ਸੀ (4:6 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਹੁਣ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਕਰੇਗਾ (21:3)। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਡਰ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 107:25-28; ਯਸਾਯਾਹ 57:20; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 28:8)। ਉਹ “ਅਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ” ਵਾਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਦੀਪਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਡਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

“ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਨਹੀਂ” ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਟਕ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਵਰਤਮਾਨ ਧਰਤੀ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ ਪਾਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੋਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਸੁਰਗ ਦਾ ਨਵਾਂਪਣ। ਆਇਤਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਨਵਾਂ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *καινός* (*ਕੈਨੋਸ*) ਤੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਗੁਣ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ।”¹⁰ “ਨਵਾਂ” ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *νέος* (*ਨੀਓਸ*) ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ “ਉਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ।”¹¹

ਆਇਤ 2. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਉਤਰਦੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ “ਮੇਰੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਨਗਰੀ, ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰਦੀ ਹੈ” (3:12 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ, “ਪੁਰਾਣੀ” ਅਰਥਾਤ ਫਲਿਸਤੀਨ ਵਿੱਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਵੀਂ, ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਗਲਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਰੂਪਕ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਜਰਾ “ਵਰਤਮਾਨ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ। ਪਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਜੋ ਉਤਾਹਾਂ ਹੈ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦ ਹੈ; ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਾਤਾ ਹੈ” (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:25, 26; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਫੇਰ, ਜਦੋਂ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ,

ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ [ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ] ਸੀਯੋਨ ਦੇ ਪਹਾੜ ਕੋਲ ਆਏ ਹੋ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਨਗਰੀ ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਕੋਲ ਅਤੇ ਜੇੜ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੂਤਾਂ ਕੋਲ ਅਤੇ ਪਲੇਠਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਕੋਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਆਤਮਿਆਂ ਕੋਲ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ . . . (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:22-24; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਜਦੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਲਿਖੀ ਸੀ, “ਪੁਰਾਣੀ” ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਫਿਰ ਵੀ, ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ “ਨਵੀਂ” ਯਰੂਸ਼ਲਮ

ਸਦੀਪਕ ਨਗਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ “ਜਿਹ ਦਾ ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:10; ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:14)। ਇਸ ਨਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ 21:10-22:5 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਰਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਗਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪਹਿਲੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕਾਂ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਗਤੀ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।”¹² ਸੁਰਗ ਇਕਾਂਤ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣਗੇ।

“ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ” ਦੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਣ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, “ਅਕਾਸ਼ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਕਿਵੇਂ ਉਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?” ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, “ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ‘ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ’ (ਯੂਹੰਨਾ 14:2) ਜਦ ਕਿ ਉਹ ‘ਜਗ੍ਹਾ’ (ਸੁਰਗ) ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ?” ਯਿਸੂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:2 ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ (ਕਲੀਸੀਆ) ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ (ਸੁਰਗ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰਤਾਪੀ ਕਲੀਸੀਆ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਏ ਲੋਕ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ (ਆਇਤ 12 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਦੂਜੇ ਹਵਾਲੇ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੋਣਗੇ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:39, 40)। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਤਾਈ ਹੋਈ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਜੇਤੂ ਕਲੀਸੀਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ।

“ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ “ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ” ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, “ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼” ਅਤੇ “ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਤਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “. . . ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਮੰਜਿਲ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰੱਬੀ ਅਰੰਭ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 10:1; 16:21; 18:1; 20:1, 9)। “ਸਦੀਪਕ ਮੁਬਾਰਕਪਣ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ।”¹³

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ (ਸੁਰਗ) ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ (ਕਲੀਸੀਆ) ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਦੱਸਣਾ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ 2 ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਗਰੀ ਦਾ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ: ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੂੰ ਇਉਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਾਨੇ ਲਾੜੀ ਆਪਣੇ ਲਾੜੇ ਲਈ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਨਗਰੀ ਦਾ “ਲਾੜੀ, ਜਿਹੜੀ ਲੇਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ” (ਆਇਤ 9) ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੈਲੂਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਲਾੜੀ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:2;

ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:22-32; ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 7:4)। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ “ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪਰਤਾਪਵਾਨ ਕਲੀਸਿਯਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਲੰਕ ਯਾ ਬੱਜ ਯਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹਾ ਔਗੁਣ ਨਾ ਹੋਵੇ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:27)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ 21:2 “ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ . . . ਜਿਹੜੀ ਮਹਿਮਾ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਣ ਸੰਗਤੀ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।”¹⁴ 19 ਅਧਿਆਇ ਤੋਂ ਹੀ, ਪਾਠਕ “ਲੇਲੇ ਦੇ ਵਿਆਹ” (19:7) ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੇ “ਵਿਆਹ ਦੀ ਦਾਉਤ” (19:9) ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, 21:2 ਵਿੱਚ, ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ “ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪਲ ਹੈ” ਲੇਲੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਾੜੀ ਆਪਣੇ ਲਾੜੇ ਲਈ ਸਿੰਗਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਾੜੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ; ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਝ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਆਹ ਦਾ ਰੂਪਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 3. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਵਾਜ਼ ਇਹ ਆਖਦੇ ਸੁਣੀ। ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕੇ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ ਬਾਈ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ; ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਚਾਰ ਜੀਉਂਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਵੇਖ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਡੇਰਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਰੂਪਕ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਰਾ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।

ਉਸ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਓਹਨਾਂ ਨਾਲ ਡੇਰਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਓਹ ਉਸ ਦੀ ਪਰਜਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੋ ਕੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ। (ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਲੇਵੀਆਂ 26:12 ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 36:28 ਨਾਲ ਕਰੋ।) ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪਰਜਾ ਦੀ ਥਾਂ “ਪਰਜਾਵਾਂ” (λαοι, ਲਾਓਈ) ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ “ਸਗੋਂ ਹਰੇਕ ਕੋਮ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਕੋਈ ਉਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ” (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 10:35; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਆਇਤ 7 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਖੁਦ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ” (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:17, 18)।

ਆਇਤ 4. ਇਸ ਨਵੀਂ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਅੰਝੂ ਪੂੰਝੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਾ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਗ ਨਾ ਰੋਣਾ ਨਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਹਰੇਕ ਅੰਝੂ ਪੂੰਝਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (7:16, 17 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਝੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਜੋ ਪਾਪ ਦੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਹਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਹਰ ਅੰਝੂ ਪੂੰਝ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਉਸ ਕਾਰਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅੰਝੂ ਵਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਝੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ੍ਰੋਤ ਮੌਤ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਕਬਰਾਂ ਲਾਗੇ ਖਲੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਅਜੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਅਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ (ਵੇਖੋ 20:14)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਪਤ 3 ਦੇ ਸਰਾਪ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 3:3, 19)।

ਨਾ ਹੀ ਸੋਗ ਨਾ ਰੋਣਾ ਨਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਹਰੇਕ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਪਾਪ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਇਤ 4 ਸੁਰਗ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਕਦੇ ਹੱਸੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਰੋਏ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਕਈ ਪੀੜਾ ਤੋਂ ਕਦੇ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਅਦਭੁਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਦੀਪਕ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਇਤ 4 ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕੋ ਬਰਕਤ ਸੱਚੀ ਹੈ – ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਅੰਝੂ, ਨਾ ਮੌਤ, ਨਾ ਦੁਖ ਹੋਵੇਗਾ – ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਸੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਦਾਸੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ (21:5-8)

ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ਬੋਲਿਆ, ਵੇਖ, ਮੈਂ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਓਨ ਆਖਿਆ, ਲਿਖ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹ ਬਚਨ ਨਿਹਚਾ ਜੋਗ ਅਤੇ ਸਤ ਹਨ। ਅਤੇ ਓਨ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਲਫਾ ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ, ਆਦ ਅਤੇ ਅੰਤ ਹਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਤਿਹਾਇਆ ਹੈ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੇ ਸੇਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਖਤ ਪਿਆਵਾਂਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਡਰਾਕਲਾਂ, ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ, ਘਿਣਾਉਣਿਆਂ, ਖੁਨੀਆਂ, ਹਰਾਮਕਾਰਾਂ, ਜਾਦੂਗਰਾਂ, ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਝੂਠਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਓਸ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਅੱਗ ਅਤੇ ਗੰਧਕ ਨਾਲ ਬਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਈ ਮੌਤ ਹੈ।

ਆਇਤ 5. ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਾਅਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ: ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ ਬੋਲਿਆ, ਵੇਖ, ਮੈਂ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ “ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ” (ਯੂਹੰਨਾ 13:34) ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:6; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8:8, 13; 9:15; 12:24)। ਮਸੀਹ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਹਾਂ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:17; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:15; ਅਫਸੀਆਂ 4:24; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:10)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ “ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਾਹ” ਤੇ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:20)। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਇੱਕ ਦਿਨ ਸੱਭੋਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਅਦੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹਨ? ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, **ਲਿਖ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਏਹ ਬਚਨ ਨਿਹਚਾ ਜੇਗ ਅਤੇ ਸਤ ਹਨ** (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:13; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6:18)। ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ **ਲਿਖਣ** ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰ ਵਾਰ, ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੋਂ, ਯੂਹੰਨਾ ਜੋ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਣੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। **ਬਚਨ** ਜਿਹੜੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ **ਨਿਹਚਾ ਜੇਗ ਅਤੇ ਸਤ** ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 6. ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, **ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।** ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਜਥਾਰਥ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿੱਤਾ” – ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਸੱਭੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਇੰਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ” ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਭਵਿੱਖ ਸੰਬੰਧੀ *ਕਿਉਂ* ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਦੀਪਕ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, **ਮੈਂ ਅਲਫਾ ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ, ਆਦ ਅਤੇ ਅੰਤ ਹਾਂ।** ਯੂਨਾਨੀ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹੈ (ἐγὼ εἰμι, *ਈਗੋ ਈਮੀ*): “ਮੈਂ ਅਲਫਾ ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ ਹਾਂ।” **ਅਲਫਾ** ਅਤੇ **ਓਮੇਗਾ** ਯੂਨਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਅੱਖਰ ਹਨ: Α Ω. ਉਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ (1:8; ਵੇਖੋ 1:17; 3:14)। ਉੱਥੇ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਰੋਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਮ ਦੇ ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ (1:8, 18; 3:14 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਇੱਥੇ, ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।¹⁵ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ 22:13)। ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਜਿੱਥੇ “ਅਲਫਾ ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ” ਵਾਕ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (1:8; 21:6; 22:13), ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਿਤਾ ਦਾ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕ ਕਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਆਇਤ 6 ਵਿੱਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ: **ਜਿਹੜਾ ਤਿਹਾਇਆ ਹੈ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੇ ਸੇਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਖਤ ਪਿਆਵਾਂਗਾ।** (ਆਇਤ 6 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਯਸਾਯਾਹ 55:1 ਨਾਲ ਕਰੋ)। ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਜਲ ਅਕਸਰ ਦੁਰਲਭ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਠੰਡੇ ਅਤੇ ਤਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਜਲ ਦੇ ਅਸਧਾਰਣ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁਲਬੁਲੇ ਮਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨਿੱਕਲਦਾ ਸੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ, ਤੇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁੱਧ,

ਉੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 36:9; 42:1; 63:1)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਧੰਨ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਨ ਤੇ ਤਿਹਾਏ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਰਜਾਏ ਜਾਣਗੇ” (ਮੱਤੀ 5:6)। ਉਸ ਨੇ “ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ” ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੇਹ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 4:10; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 7:37)। ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਤੇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਉਸ ਨੂੰ “ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੇ ਸੋਤਿਆਂ ਕੋਲ” ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 7:17)। ਫਿਰ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਬਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ “ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੀ ਇੱਕ ਨਦੀ ਜਿਹੜੀ ਬਲੈਰ ਵਾਂਗੂੰ ਉੱਜਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਦੀ ਹੈ” ਲਾਗੇ ਰਹਿਣਗੇ (22:1)।

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ **ਮੁਖਤ** ਹਨ। ਜੇਏ ਜੇਨਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ‘ਮੁਖਤ’ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।”¹⁶ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ; ਸੁਰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ।

ਆਇਤ 7. ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਨੇ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਇਸ ਨੂੰ ਅਚਾਣਕ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ: **ਜਿਹੜਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ।** ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਗਲੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ” ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਪ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਜੀਵਨਭਰ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਹੈ। “ਜਿਹੜਾ [ਜਾਂ ਉਹ] ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੈ” ਵਾਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਾਕ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਤ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (2:7, 11, 17, 26; 3:5, 12, 21; 2:7 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। 21:7 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। “ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ,” ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਦਰਅਸਲ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਤ ਤੀਕਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ” (ਵੇਖੋ 2:10)।

ਅਧਕਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਮਿਲਣਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣਾ (ਮੱਤੀ 19:29; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:14; 1 ਪਤਰਸ 3:9; ਮੱਤੀ 25:34; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:14)।”¹⁷ **ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ** ਵਾਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਉਹ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਵਾਅਦਾ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:17, 18) ਹੁਣ ਅਨੰਦ ਮਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਪਰ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਰਾਹੀਂ, ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27; 4:7)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਵੇਖੋ, ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਬਾਲਕ ਸਦਾਈਏ।” (1 ਯੂਹੰਨਾ 3:1)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਹੁਣ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਛਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਫਿਰ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਮਝ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ।

ਆਇਤ 8. ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਹੀ ਜਿੱਤ ਪਾ ਲਈ ਜਾਵੇ – ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਅਜਮਾਇਸ਼ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਡਰ ਨਾਲ? ਆਇਤ 8 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਜਿਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ: **ਪਰ ਡਰਾਕਲਾਂ, ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ, ਘਿਣਾਉਣਿਆਂ, ਖੂਨੀਆਂ, ਹਰਾਮਕਾਰਾਂ, ਜਾਦੂਗਰਾਂ, ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਝੂਠਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਅੱਗ ਅਤੇ ਗੰਧਕ ਨਾਲ ਬਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਈ ਮੋਤ ਹੈ।**

ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ: ਡਰਾਕਲ (δρακόν, ਡੀਲੋਇਸ) ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਾਓ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਵੇਖੋ 2:10)। KJV ਬਾਈਬਲ ਡੀਲੋਇਸ ਦਾ “ਡਰਪੇਕ” ਵਜੋਂ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਭਾਵ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਭਾਵਕ ਡਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਡਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੱਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਡਰਪੇਕ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। **ਬੇਪਰਤੀਤਿਆਂ** ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (14:12)।

ਘਿਣਾਉਣਿਆਂ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ ਦੀਆਂ “ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ” ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ (17:4, 5)। “ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ” ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ (17:4, 5 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। **ਖੂਨੀਆਂ** ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ (16:6; 17:6; 18:24)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੁਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੇਖਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆ ਗਏ। ਹਰਾਮਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਦੂਗਰੀ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (9:21 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਸਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਸੀ (2:14, 20, 21; 9:21; 14:8)। **ਝੂਠਿਆਂ** ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿੱਖਾ ਨਾਮ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ (ਵੇਖੋ 14:5)।

ਕਲੀਸੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ, ਲਾੜੀ (21:9-14)

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਦੂਤਾਂ ਕੋਲ ਓਹ ਸੱਤ ਕਟੋਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਛੇਕੜਲੀਆਂ ਸੱਤ ਬਵਾਂ ਨੂੰ ਲਏ ਹੋਏ ਸਨ ਓਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਭਈ ਉਰੇ ਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਲਾੜੀ ਵਿਖਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀ ਲੇਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ।¹⁰ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਓਸ ਨੇ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ ਮੈਨੂੰ ਵਿਖਾਈ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਤੇਜ ਸੀ।¹¹ ਉਹ ਦੀ ਜੇਤ ਅੱਤ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਜਵਾਹਰ ਵਰਗੀ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਪੁਖਰਾਜ ਪੱਥਰ ਜਿਹੀ ਜੇ ਬਲੇਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇ।¹² ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਸਫੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਾਰਾਂ ਦੂਤ। ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾਉਂ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਿਆਂ ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਹਨ।¹³ ਚੜ੍ਹਦੀ ਵੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੀ ਚੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਹਨ।¹⁴ ਅਤੇ ਓਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਸਫੀਲ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੀਹਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲੇਲੇ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਹਨ।

ਘਰ - ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ! ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਘਰ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਹੈ" ਓਲਿਵਰ ਵੈਨਡੈਲ ਹੋਲਮੈਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਉਹ "ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ," ਉਹ ਥਾਂ "ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੈਰ ਤਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ।"¹⁸ ਜੌਨ ਹੋਵਾਡਰ ਪੇਅਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਅਸੀਂ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਲਈ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਘੁੰਮ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਥਾਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਸਾਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਘਰ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।"¹⁹ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੁਰਗੀ ਘਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਪੌਲੁਸ ਨੇ "ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲ ਜਾ ਵੱਸਣ" (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:8) ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦੀ ਬੁੱਧਵਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ "ਸਦੀਪਕ ਟਿਕਾਣੇ" ਵਜੋਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ 12:5)। ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਦੀਪਕ ਘਰ ਕਿੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਹੈ।

ਆਇਤ 9. ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਦੂਤਾਂ ਕੋਲ ਓਹ ਸੱਤ ਕਟੋਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਛੇਕੜਲੀਆਂ ਸੱਤ ਬਵਾਂ ਨੂੰ ਲਏ ਹੋਏ ਸਨ ਓਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਭਈ ਉਰੇ ਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਲਾੜੀ ਵਿਖਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀ ਲੇਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਲੇਲੇ ਦੀ ਲਾੜੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:22-32)। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਲਾੜੀ" ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਪਰਤਾਪਵਾਨ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਆਇਤ 2 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਲੋਕਾਂ (ਕਲੀਸੀਆ) ਅਤੇ ਥਾਂ (ਸੁਰਗ) ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ: ਦੂਤ ਨੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾੜੀ (ਆਇਤ 9) ਵਿਖਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਗਰੀ (ਆਇਤ 10) ਵਿਖਾਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੇ ਲਈ ਜਿਸ ਦੂਤ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ: ਦੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰੇਪ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਉਲੱਦਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਟੋਰੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਨਾਉਮੀਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21:9 ਵਿੱਚ ਜੇ ਦਰਸ਼ਣ ਹੈ ਉਹ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਆਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ

ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ, “ਵੱਡੇ” ਬਾਬੁਲ ਅਤੇ ਨਵੀਂ, ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕੀਏ। 17:1 ਵਿੱਚ ਦੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੂਤ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਕਟੋਰੇ ਸਨ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, “ਉਰੇ ਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਓਸ ਵੱਡੀ ਕੰਜਰੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਖਾਵਾਂ।” ਹੁਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੂਤ ਨੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸੇ ਦੂਤ ਨੇ, ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਉਰੇ ਆ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਲਾੜੀ ਵਿਖਾਵਾਂ ਜਿਹੜੀ ਲੇਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ।”

ਆਇਤ 10. ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਪਿਸਗਾਹ ਦੀ ਟੀਸੀ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 3:27; 34:1)। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੂਤ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਓਸ ਨੇ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਤੇਜ ਸੀ। . . . ਲੈ ਗਿਆ ਵਾਕ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਦੂਤ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਤਮਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਸੀ (1:10; 4:2 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। (ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40:2 ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕਰੋ)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਨਗਰੀ ਬਾਬੁਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਉਜਾੜ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (17:1-3), ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਪਹਾੜ ਵੱਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋਲੋਂ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦੀ, ਉਤਰਣ ਵਾਲੀ ਦੂਜੀ ਨਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਉਤਰਣ ਵਾਲੀ ਉਹੀ ਨਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਰੇ 21:2 ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਆਇਤ 2 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਅਕਸਰ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੋ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। (14:8 ਦੀ 18:2 ਨਾਲ ਅਤੇ 9:20 ਦੀ 16:9 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ)।

ਆਇਤ 11. ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਤੇਜ ਸੀ। ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਣ ਵਾਲੀ ਨਗਰੀ ਕੀਮਤੀ ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੀ ਸੀ: ਉਹ ਦੀ ਜੇਤ ਅੱਤ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਜਵਾਹਰ ਵਰਗੀ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਪੁਖਰਾਜ ਪੱਥਰ ਜਿਹੀ ਜੇ ਬਲੇਰ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੇ। ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ “ਜੇ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪੁਖਰਾਜ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ” (4:3) ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਚਨਾ ਨੇ ਰਚਨਹਾਰ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ “ਜਵਾਹਰ ਵਰਗੀ ਅਰਥਾਤ ਪੁਖਰਾਜ ਪੱਥਰ ਜਿਹੀ” ਚਮਕ ਸੀ। ਇਹ ਗੁਣ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਹੀਰੇ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੇਘ ਧਣੁਖ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕਦਾ ਹੈ (4:3 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 12. ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ (ਕੰਧ) ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਹਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਫ਼ੀਲਾਂ (ਕੰਧਾਂ) ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਰਗੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਸਫ਼ੀਲ ਸੀ। ਇਸ ਸਫ਼ੀਲ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਾਰਾਂ ਦੂਤ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਗੱਲ ਸੀ (21:27; 22:15)। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਓਹ ਸੱਭੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਤਮੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਵਿਰਸਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਘੱਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ” (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:14)। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਬਚਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਤ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਲੂਕਾ 15:7, 10) ਅਤੇ ਦੂਤ ਲਾਜ਼ਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ (ਲੂਕਾ 16:22)। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰਕ ਦਲ ਸਮਝਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ “. . . ਹੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾਤਬਰ ਚਾਕਰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੋ!” (ਮੱਤੀ 25:23)।

ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਤੇ . . . ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਿਆਂ ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਸਨ। (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 48:30-35 ਵਿੱਚ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਵੇਖੋ।) ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਾਂ ਵਾਕ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ “ਬਾਰਾਂ ਗੋਤਾਂ” ਨੂੰ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿੱਚ ਆਤਮਿਕ ਇਸਰਾਏਲ ਅਰਥਾਤ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (7:4-8 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੋ) ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਇਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੁਰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:39, 40)।

ਆਇਤ 13. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਸਫ਼ੀਲ ਵਿੱਚ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲਈ ਦਰਵੱਜੇ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਨਹਮਯਾਹ 2:3, 13-15; 12:37, 39)। ਨਵੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਕੁੱਲ “ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ” ਸਨ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 21:12): **ਚੜ੍ਹਦੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੀ ਚੱਲੇ ਤਿੰਨ ਦਰਵੱਜੇ ਹਨ।** ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ “ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਹਨ”; ਯਿਸੂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ “ਰਾਹ” ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:6; ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਬਲਕਿ, “ਬਾਰਾਂ” ਅੰਕ ਫੇਰ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਕਿ ਦਰਵੱਜੇ ਚੜ੍ਹਦੇ, ਉੱਤਰ, ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੀ ਵੱਲ ਸਨ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਪੱਧਰੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰ ਬੰਨੇ ਤੋਂ ਆਉਣਗੇ (ਮੱਤੀ 28:19; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 1:8)।

ਆਇਤ 14. ਸਫ਼ੀਲ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਓਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੀਹਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲੇਲੇ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਹਨ। ਇਹ ਰੂਪਕ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀਅਤ “ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਨੀਹ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਖੂੰਜੇ ਦਾ ਪੱਥਰ ਆਪ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਹੈ” (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:20)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੇਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ “ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਛੱਡ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।” **ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲ ਸਭਨਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅੰਕ “ਬਾਰਾਂ” ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।**

ਸਵਰਗੀ ਨਗਰੀ ਦਾ ਨਾਪਿਆ ਜਾਣਾ (21:15-21)

¹⁵ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਾਪ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਨਾ ਸੀ ਭਈ ਉਹ ਉਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਿਆਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰੇ। ¹⁶ਅਤੇ ਉਹ ਨਗਰੀ ਚੌਰਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਦੀ

ਚੁੜਾਈ ਹੈ ਉੱਨੀ ਹੀ ਉਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਓਸ ਨੇ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੇ ਨਾਲ ਮਿਣਿਆ ਅਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ ਕੋਹ ਨਿੱਕਲੀ ਉਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੁੜਾਈ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ¹⁷ਅਤੇ ਓਸ ਨੇ ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਰਥਾਤ ਦੂਤ ਦੇ ਨਾਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਣਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੌ ਚੁੜਾਲੀ ਹੱਥ ਨਿੱਕਲੀ। ¹⁸ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀ ਚਿਣਾਈ ਯਸ਼ਬ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਗਰੀ ਨਖਾਲਸ ਸੇਨੇ ਦੀ ਸੀ ਸਾਫ਼ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ। ¹⁹ਓਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਹਰ ਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਨੀਂਹ ਯਸ਼ਬ ਦੀ ਸੀ, ਦੂਸਰੀ ਨੀਲਮ ਦੀ, ਤੀਜੀ ਦੂਧੀਯਾ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਚੌਥੀ ਪੰਨੇ ਦੀ। ²⁰ਪੰਜਵੀਂ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ, ਛੇਵੀਂ ਲਾਲ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਜ਼ਬਰਜਦ ਦੀ, ਅੱਠਵੀਂ ਬੈਰੂਜ, ਨੌਵੀਂ ਸੁਨਹਿਲੇ ਦੀ, ਦਸਵੀਂ ਹਰੇ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਗਿਆਰਵੀਂ ਜ਼ਰਕਨ ਦੀ, ²¹ਬਾਰਵੀਂ ਕਟਹਲੇ ਦੀ ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ ਬਾਰਾਂ ਮੋਤੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੋਤੀ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਗਰੀ ਦਾ ਚੌਂਕ ਨਖਾਲਸ ਸੇਨੇ ਦਾ ਸੀ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਰਗਾ।

ਆਇਤ 15. ਮੇਰੇ [ਯੂਹੰਨਾ] ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ [ਸਵਰਗਦੂਤ] ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਾਪ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਸੇਨੇ ਦਾ ਕਾਨਾ ਸੀ ਭਈ ਉਹ ਉਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਿਆਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰੇ (ਵੇਖੋ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40:3)। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਨਾਪਣ ਦੇ ਲਈ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਪ ਇੱਕ ਸੋਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੀ (11:1 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਅਧਿਆਇ 21 ਵਿਚ ਨਾਪਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਸੇਨੇ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਇਤ 16. ਨਗਰੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ: ਅਤੇ ਉਹ ਨਗਰੀ ਚੌਰਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਦੀ ਚੁੜਾਈ ਹੈ ਉੱਨੀ ਹੀ ਉਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਓਸ ਨੇ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੇ ਨਾਲ ਮਿਣਿਆ ਅਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ ਕੋਹ ਨਿੱਕਲੀ ਉਹ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੁੜਾਈ ਅਤੇ ਉਚਾਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। NASB ਬਾਈਬਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਦਿਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ ਕੋਹ ਸੀ: ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਚੌੜਾ, ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਡੂੰਘਾ, ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਉੱਚਾ! ਅਜਿਹੀ ਨਗਰੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ। ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ “ਲਗਭਗ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਐਥੇਨੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਹਿਊਸਟਨ ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਰੰਗੂਨ ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ, ਐਡੀਲੈਡ ਅਤੇ ਡਾਰਵਿਨ ਵਿਚਲੀ ਦੂਰੀ ਹੈ।”²⁰ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਚੌੜਾ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਲੰਬਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ “ਟੈਕਸਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਦਾ 8:4 ਗੁਣਾ ਅਤੇ ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਂ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਹੈ।”²¹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਉੱਚਾ ਹੈ! ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੌ ਮੰਜਿਲਾਂ ਹੋਣ। (ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਹਨ।) ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤਕ ਖਿੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਢੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾਓ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਇੱਕ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਮੰਜਿਲਾਂ ਉੱਚੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਇਸ ਤੇ ਅਚੰਭਾ ਕਰੋ: ਤੁਸੀਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਮੀਲ ਦੇ ਸਵਰਗ ਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਅਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੱਥੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਧਾਰਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਅਲੋਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਰਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਦੀ ਵੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

NIV ਅਨੁਵਾਦ ਹੇਰ ਵੀ ਹੂਬਹੂ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰੀ ਦੀ “ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ 12,000 ਸਟੇਡੀਆ

ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚਾਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਸੀ।” ਰੋਮੀ ਨਾਪ *στάδιον* (ਸਟੇਡੀਅਨ) ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮੀਲ ਦਾ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (14:20 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। NASB ਅਨੁਵਾਦ ਨੇ ਰੋਮਨ ਨਾਪ ਨੂੰ ਮੀਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਾਠ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੇ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ “ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ” ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ” ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

ਆਇਤ 16 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਾਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦੋ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸੰਖਿਆ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਸੰਖਿਆ ਹੈ (21:12, 14, 21; 22:2)। “ਬਾਰ੍ਹਾਂ” – ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲਈ ਸੰਖਿਆ (“ਤਿੰਨ”) ਵਾਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਲਈ ਸੰਖਿਆ (“ਚਾਰ”) – ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਜਾਂ ਸਿੱਧਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਂਕੜਾ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ” ਪੂਰਣਸੰਪੂਰਣਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਸੰਖਿਆ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ” ਸੰਖਿਆ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਸ ਗੁਣਾ ਦਸ ਗੁਣਾ ਦਸ ਹੈ। “ਦਸ” ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਨਗਰੀ ਦੀ ਸਿੱਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾਟਕੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਘਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਿਰਾਮਿਡ ਮੂਲਲਿਖਤ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਘਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ। ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਘਣ ਨੂੰ ਪੂਰਣਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਹੈਕਲ ਵਿਚਲਾ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਇੱਕ ਸਿੱਧ ਘਣ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 6:20), ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਅਸਲੀ “ਪਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਅਸਧਾਰਣ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਇਹ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਸਵਰਗ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਜੇ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਸੱਚੇ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਲਾੜੀ ਆਖਦੀ ਹੈ, ‘ਆਓ!’ ਜਿਹੜਾ ਸੁਣਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਕਰੇ ‘ਆਓ!’ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਤਿਹਾਇਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਆਵੇ। ਜਿਹੜਾ ਚਾਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਮੁਖਤ ਲਵੇ” (22:17)।

ਆਇਤ 17. ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਾਨਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਵਰਗਦੂਤ ਨੇ ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਰਥਾਤ ਦੂਤ ਦੇ ਨਾਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਣਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੌ ਚੁਤਾਲੀ ਹੱਥ ਨਿੱਕਲੀ। NIV ਦਾ ਵਾਕ “ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਪ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਨਾਪ ਦੂਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ” ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਰਥਾਤ ਦੂਤ ਦੇ ਨਾਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਣਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੌ ਚੁਤਾਲੀ ਹੱਥ ਨਿੱਕਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਸਵਰਗਦੂਤ ਕਿਸੇ ਸਵਰਗੀ ਨਾਪ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਪਾਠਕ ਅਣਜਾਣ ਸਨ।

ਦੀਵਾਰ ਇੱਕ ਸੌ ਚੁਤਾਲੀ ਹੱਥ ਨਿੱਕਲੀ ਸੀ। NASB ਦੁਬਾਰਾ ਆਧੁਨਿਕ ਨਾਪਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਨੂੰ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। NIV ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਰ 144 ਹੱਥ ਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੱਥ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕੂਹਣੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਫੁੱਟ। ਕੀ ਦੀਵਾਰ 144 ਹੱਥ ਉੱਚੀ ਸੀ ਜਾਂ 144 ਹੱਥ ਚੌੜੀ ਸੀ? NIV ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਰ 144 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀ ਸੀ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉੱਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ

ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਂਕੜੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹਨ। ਸਿੱਧਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਬਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਬਾਰਾਂ 144 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਸਿੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਆਇਤ 18. ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਾਂਗ (21:11), ਉਹ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀ ਚਿਣਾਈ ਯਸ਼ਬ ਦੀ ਸੀ। (ਇਸ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 54:11, 12 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰੋ।) ਇਹ ਇੱਕ ਦੈਵੀ ਚਮਕ ਦੇ ਨਾਲ ਜਗਮਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਆਇਤ 18 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਨਗਰੀ ਨਖਾਲਸ ਸੇਨੇ ਦੀ ਸੀ ਸਾਫ਼ ਸੀਸ਼ੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ, ਜਦਕਿ ਆਇਤ 21 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਅਤੇ ਉਸ ਨਗਰੀ ਦਾ ਚੌਕ ਨਖਾਲਸ ਸੇਨੇ ਦਾ ਸੀ ਨਿਰਮਲ ਸੀਸ਼ੇ ਵਰਗਾ।” ਸੋਨਾ ਜੋ ਹੀਰੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਹੈ? ਸੀਸ਼ੇ ਵਰਗਾ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੋਨਾ? ਧਰਤੀ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਗ ਸੇਨੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕੀਮਤੀ, ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸੀਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੁੱਧ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 19, 20. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵਰਣਨ ਆਇਤ 14 ਵਿਚ ਉਲੇਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੀਂਹ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਤਹ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੀਂਹ ਦੇ ਪੱਥਰ ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਉਸ ਨਗਰੀ ਦੀ ਸਫ਼ੀਲ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਹਰ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਹਰ ਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਨੀਂਹ ਯਸ਼ਬ ਦੀ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਨੀਲਮ ਦੀ, ਤੀਜੀ ਦੂਧੀਯਾ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਚੌਥੀ ਪੰਨੇ ਦੀ, ਪੰਜਵੀਂ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ, ਛੇਵੀਂ ਲਾਲ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਸੱਤਵੀਂ ਜ਼ਬਰਜਦ ਦੀ, ਅੱਠਵੀਂ ਬੈਰੂਜ ਦੀ, ਨੌਵੀਂ ਸੁਨਹਿਲੇ ਦੀ, ਦਸਵੀਂ ਹਰੇ ਅਕੀਕ ਦੀ, ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਜ਼ਕਰਨ ਦੀ, ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਕਟਹਲੇ ਦੀ।

ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਹਰਾਤਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੁਝਾਰਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ ਪੱਥਰ ਉਹੀ ਪੱਥਰ ਹਨ ਜੋ ਮਹਾਂ ਜਾਜਕ ਦੇ ਸੀਨੇਬੰਦ ਉੱਤੇ ਜੜੇ ਹੋਏ ਸਨ (ਕੂਚ 28:15-21)। ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜਵਾਹਰਾਤਾਂ ਦੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੇ ਕੁਝ ਮੇੜ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਮਤੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਇਤਾਂ 19 ਅਤੇ 20 ਵਿਚ ਜਵਾਹਰਾਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਕਿਸੇ “ਫੁੰਘੇ” ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਬੇਹਤਰ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਟੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਣ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਠਕ ਸਿਰਫ ਚਮਤਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਯਸ਼ਬ ਦੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਤੋਂ, ਨੀਲਮ ਦੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ, ਦੂਧੀਯਾ ਦੇ ਦੂਧੀਯਾ ਭੂਰੇ ਰੰਗ, ਪੰਨੇ ਦੇ ਹਲਕੇ ਹਰੇ ਰੰਗ, ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ, ਲਾਲ ਅਕੀਕ ਦੇ ਲਾਲ ਰੰਗ, ਜ਼ਬਰਜਦ ਦੇ ਹਰੇ-ਪੀਲੇ ਰੰਗ, ਬੈਰੂਜ ਦੇ ਜਾਮਨੀ ਰੰਗ, ਸੁਨਹਿਲੇ ਦੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ, ਹਰੇ ਅਕੀਕ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਹਰੇ ਰੰਗ, ਜ਼ਕਰਨ ਦੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ, ਅਤੇ ਕਟਹਲੇ ਦੇ ਬੈਂਗਣੀ ਰੰਗ ਤੋਂ ਚਕਾਚੌਂਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਬੁਨਿਆਦ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਨਮਾਨ ਹੈ!

ਆਇਤ 21. ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਦੇ “ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਦਰਵੱਜਿਆਂ” ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਓ: ਇਨ੍ਹਾਂ

ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾ ਪਹਿਲੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਦਰਵੱਜੇ ਬਾਰਾਂ ਮੋਤੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਦਰਵੱਜਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੋਤੀ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੋਤੀ ਨਾਲ ਜੜੇ ਹੋਏ ਦਰਵੱਜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ “ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਰਵੱਜੇ” ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਮੋਤੀ ਸਨ। ਮੋਤੀ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਉਹ ਜਵਾਹਰਾਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 13:46; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:9)। ਚੈਲਾਂ ਦਾ ਵੀਹ ਦਾਇਆਂ ਜਿੰਨਾ ਮੋਤੀ (ਭਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ) – ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਂਗਲੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਦੇ ਅਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ – ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਦਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਅਕਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ, ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੋਤੀ, ਜੋ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ! ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਣਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਚਾਰਲਸ ਸਪਿਰਜੇਨ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਗਰੀ ਦਾ ਦਰਵੱਜਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਧਣ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ।²² ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮੂਰਖਤਾ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ।

ਅਤੇ ਓਸ ਨਗਰੀ ਦਾ ਚੱਕ ਨਖਾਲਸ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸੀ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਰਗਾ (ਆਇਤ 18 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਹਨ – ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਹਿਲਾਈਏ, ਅਤੇ ਕਹੀਏ, “ਜੇਕਰ ਸਵਰਗ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਅਦਭੁੱਤ ਹੋਵੇਗਾ!”

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਚਾਨਣ ਹੈ (21:22-27)

²²ਮੈਂ ਓਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈਕਲ ਨਾ ਵੇਖੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅਤੇ ਲੇਲਾ ਉਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੈ। ²³ਅਤੇ ਓਸ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਕੁਝ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਭਈ ਓਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚਮਕਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੇਜ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੇਲਾ ਉਹ ਦੀ ਜੇਤ ਹੈ। ²⁴ਅਤੇ ਕੋਮਾਂ ਉਹ ਦੇ ਚਾਨਣ ਦੇ ਆਸਰੇ ਫਿਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਓਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ। ²⁵ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਦਰਵੱਜੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਰਾਤ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਹੋਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ²⁶ਅਤੇ ਓਹ ਕੋਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਓਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ ²⁷ਪਰ ਕੋਈ ਅਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤ ਯਾ ਕੋਈ ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਓਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਵੜੇਗਾ ਪਰ ਨਿਰੇ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਇਤ 22. ਆਇਤ 21 ਵਿਚ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਜਵਾਹਰਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਵਾਹਰਾਤ ਅਤੇ ਸੋਨਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਪਰ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਆਇਤ 22 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਓਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈਕਲ ਨਾ ਵੇਖੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਅਤੇ ਲੇਲਾ ਉਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਤੂ “ਉਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦਿਨ ਉਹ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ

ਕਰਦੇ ਹਨ" (7:15; ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਜਦਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੈਕਲ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਮਹਿਮਾਵਾਨ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਹੈ – ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:16; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:21)।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਸ਼ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਵਿਚੋਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ "ਮੋੜ" ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ: ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਦਰਸ਼ ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਕਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸੱਤ ਅਧਿਆਇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨਗਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ "ਕੋਈ ਹੈਕਲ" ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆਇਤ 23. ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਓਸ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀ ਕੁਝ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਭਈ ਓਹ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚਮਕਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਤੇਜ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੇਲਾ ਉਹ ਦੀ ਜੇਤ ਹੈ। (ਯਸਾਯਾਹ 60:11 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।) ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਚਾਨਣ ਹੈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ (ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 36:9; ਯਸਾਯਾਹ 60:19, 20; 1 ਯੂਹੰਨਾ 1:5) ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 1:9; 3:19; 8:12; 12:35)।

ਆਇਤ 24. ਆਇਤ 24 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਮਾਂ ਸਵਰਗੀ ਚਾਨਣ ਦੇ ਆਸਰੇ ਫਿਰਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਇਤ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਆਇਤ 26 ਕਹੇਗੀ ਕਿ "ਅਤੇ ਓਹ ਕੋਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਓਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ।" ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕਤਾ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਣ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਰਿਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨੇਗਾ (2:26; 12:5; 15:3, 4)। ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲਿਆਂਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੂੰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੋਮਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵਪੱਧਰੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਮਾਂ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (11:2, 9, 18; 14:8; 16:19), ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ 21:24 ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਚ ਜਾਣਗੇ – ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੰਗੇ ਹੋਣ ਭਾਵੇਂ ਬੁਰੇ। ਇਹ ਲੇਖਕ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਇਹ

ਅਗਿਆਤ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਆਇਤ 27 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਪਰ ਕੋਈ ਅਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤ ਯਾ ਕੋਈ ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਵੜੇਗਾ ਪਰ ਨਿਰੋ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ” (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ, ਸ਼ਬਦ “ਕੋਮਾਂ” ਮਸੀਹ ਦਾ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ “ਕੋਮਾਂ” ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਆਇਤ 26 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਆਇਤ 25. ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਦਰਵੱਜੇ ਦਿਨ ਨੂੰ [ਕਿਉਂ ਜੋ ਉੱਥੇ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ] **ਕਦੇ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣਗੇ।** ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣੇ ਦਰਵੱਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਵਰਗ ਦੇ **ਦਰਵੱਜੇ** ਕਦੀ ਵੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਹੋਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਹਰ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਭਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇਗੀ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸਵਰਗੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ।

ਆਇਤ 26. ਅਤੇ ਓਹ ਕੋਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਾਣ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਹਰ ਕੋਮਾ” ਵਿਚੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਯਿਸੂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਧੋਤੇ ਗਏ ਹਨ (5:9; 7:9)। ਕੋਮਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਮਹਿਮਾ ਹਰ ਉਸ ਕੋਮ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚਮਕੇਗੀ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ “ਚਾਨਣ ਵਿਚ” ਚੱਲਦੀ ਸੀ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7), ਅਤੇ ਜੋ ਸਵਰਗ ਵਿਚ “[ਉਸ ਦੇ] ਪਰਕਾਸ਼” ਵਿਚ ਚੱਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ (ਆਇਤ 24 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੈ (4:11)। ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਿਮਾ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਛਾਵਾਂ ਹੈ।

ਆਇਤ 27. ਪਰ ਕੋਈ ਅਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤ ਯਾ ਕੋਈ ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਵੜੇਗਾ ਪਰ ਨਿਰੋ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਆਇਤ 8 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਸ਼ਬਦ ਅਪਵਿੱਤਰ ਅਕਸਰ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਦੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। KJV ਵਿਚ “ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੁੱਧ” ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਰੋ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਵਰਗ ਹੈ (20:12 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

“ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ” (ਅਧਿਆਇ 21)

ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵਰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ²³ ਜਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21 ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ: “ਨਵਾਂ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ”; “ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ”; “ਨਵੇਂ ਦੇ ਵਾਇਦੇ”; “ਸੱਚਾ 'ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ।’” ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ KJV ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ “ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 21:4 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ, ਤੁਸੀਂ “ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਇੱਕ ਸਬਕ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ (ਵੇਖੋ 21:1, 22, 23, 27; 22:3, 5)। ਤੁਸੀਂ 21:8 ਨੂੰ “ਕਿਸ ਦਾ ਕੋਣ ਨਰਕ ਵਿਚ ਹੈ।”

ਅਧਿਆਇ 21 ਅਤੇ 22 ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਨ ਵਾਈਸਬੇ ਨੇ ਇਹ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ: (1) ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ (21:1-8); (2) ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸਵਰੂਪ (21:9-22:9); (3) ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚੁਨੌਤੀ (22:6-21)²⁴

ਰਾਜ (21:1-8)

ਹੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ “ਹੁਣ” ਅਤੇ “ਫਿਰ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ – ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਚਾਰਟ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੋ। ਪਹਿਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ, ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਦੂਸਰੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਉਹ ਬਰਕਤਾਂ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਣ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਸਵਰਗ ਦੇ ਲਈ ਓਦਰਣਾ (21:9-27)

ਜੇਮਸ ਰੌ ਨੇ “ਆਤਮਾ ਦੇ ਘਰ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਨਾਮ ਦੇ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ,
ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਅਨੰਤ ਕਿਨਾਰੇ ਉੱਤੇ,
ਸਾਡੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਤਮਾ ਦਾ ਘਰ, ਸੁੰਦਰ ਘਰ ਹੈ,
ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਅਰਾਮ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਦੀ ਵੀ ਭਟਕਣਾ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ;
ਸਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਅਨੰਦ,
ਯਿਸੂ ਉੱਥੇ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਨਣ ਹੈ! . . . ²⁵

ਜਿਵੇਂ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:9-27 ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, “ਆਤਮਾ ਦੇ ਘਰ” ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਿਊ ਗਿਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਏਸਕੀਮੋ ਇਗਲੂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ? ਤੁਸੀਂ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਿਨੇਸੋਟਾ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ?²⁶ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵੇਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸੋਗੇ? ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਤੁਹਾਡਾ ਵੇਰਵਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ – ਅਤੇ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਤੁਹਾਡਾ ਵੇਰਵਾ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਸਵਰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਨੇ ਜਨਮ

ਲਿਆ ਸੀ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਕਈ ਹਫਤਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਟੀ ਮੈਰੀ ਲਗਭਗ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੀ ਵੀ ਵੇਖ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।” ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, “ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲਗਭਗ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇ।”

ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਆਖਿਰਕਾਰ ਮੈਰੀ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਜਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ। ਅਲਪਸ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਮੈਰੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਿਆ, ਅਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਸਰਜਨ, ਅਤੇ ਨਰਸਾਂ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਖਿਰਕਾਰ, ਪੱਟੀਆਂ ਲਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚੋਟੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅੱਥਰੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਮਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਇੰਨਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ?” ਮੈਰੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਰੀ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਨਾ ਸਕਿਆ।”²⁷

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਏ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਮਹਿਮਾਵਾਨ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ, “ਭਾਈ ਯੂਹੰਨਾ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਇੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ?” ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਹੇਗਾ, “ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਮੈਂ ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਸ ਨਾ ਸਕਿਆ।”

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਓਦਰੇ ਹੋ? ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਹੈ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ *ਸਵਰਗ* ਦੇ ਲਈ ਓਦਰੇ ਹੋ? ਜੇਮਸ ਰਾਉ ਦੇ ਭਜਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: “ਅਕਸਰ, ਤੁਫ਼ਾਨ ਦੇ ਵਿਚ, ਇੱਕਲੇ ਅਸੀਂ, ਘਰ ਦੇ ਲਈ ਹਾਉਕੇ ਭਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੇਰੇ ਲਈ ਲਾਲਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।”

ਰੂਹ ਦਾ ਘਰ (21:9-21)

21:9-11 ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: “ਸਵਰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਵਉੱਚ ਨਜ਼ਾਰਾ”; “ਅਨੰਤ ਨਗਰੀ”; “ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਵਰਗ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ”; “ਘਰ ਵਾਪਸੀ”; “ਮੈਂ ਘਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।” ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ: ਸਵਰਗ ਆਤਮਾ ਦਾ ਘਰ ਹੈ (1) ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ (21:9-21), (2) ਮਹਿਮਾ ਨਾਲ ਪਰਕਾਸ਼ਮਾਨ (21:22-27), ਅਤੇ (3) ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ (22:1-5)²⁸

ਮੋਤੀ (21:21)

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮੋਤੀ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਰਤਨ ਹੈ ਜੋ ਦਰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਰੇਤ ਦਾ ਇੱਕ ਕਿਣਕਾ ਘੋਗੇ ਦੀ ਸਿੱਪੀ ਦੇ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਘੋਗਾ ਦਰਦ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸਤਰ ਤੇ ਪਿਸਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਸਮਾਂਤਰ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵਰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਰਵੱਜੇ ਵਿਚ (“ਮੋਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ”

ਦੇ ਰਾਹੀਂ) ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੁਖ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਬੈਟਸੇਲ ਬੈਰੇਟ ਬੈਕਸਟਰ, *ਇਰ ਆਈ ਬੀ ਲਿਫਟਡ ਅੱਪ* (ਨੈਸਵਿਲ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੇਕਟ ਕੰਪਨੀ, 1956), 115. ²ਡੈਨੀਅਲ ਰਸਲ, *ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਦ ਐਪੋਕਲਿਪਸ* (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਅਬਿੰਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1935), 235. ³ਹਾਰਲਡ ਹੈਜ਼ਲਿਪ, *ਦ ਲਾਰਡ ਰੋਨਜ਼: ਏ ਸਰਵੇ ਆਫ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ* (ਅਬਿਲੀਨ, ਟੈਕਸਸ: ਹਾਰਲਡ ਆਫ ਟਰੱਬ, ਮਿਡੀ ਉਪਲੱਬਥ ਨਹੀਂ ਹੈ), 22. ⁴ਹੋਮਰ ਹੈਲੀ, *ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ: ਐਨ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ ਔਡ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1979), 404. ⁵ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ, 405-6. ⁶ਐਲਬਰਟ ਐੱਚ. ਬਲਡਿੰਗਰ, *ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਫਰੋਮ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ: ਟਾਇਮਲੀ ਮੈਸੇਜਜ਼ ਫਾਰ ਟ੍ਰਬਲਡ ਹਾਰਟਸ* (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਜੋਡੋਰਵਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1960), 122. ⁷ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਿ "ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ" ਹਿਊਗੋ ਮੈਕਕੇਰਡ *ਦ ਰੇਏਲ ਰੂਟ ਆਫ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ* (ਨੈਸਵਿਲ: ਟਵੰਟੀਅਥ ਸੈਂਚੁਰੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ, 1976), 49 ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ⁸ਲੀਓਨ ਮੋਰਿਸ, *ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ, ਸੋਧਿਆ ਸੰਸਕਰਣ, ਦ ਟਿੰਡਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼*, ਸੰਪਾ. ਲੀਓਨ ਮੋਰਿਸ (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1987), 237. ⁹ਜੀ. ਬੀ. ਕੋਅਡ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸੈਂਟ ਜੌਨ ਦੀ ਡਿਵਾਇਨ, ਹਾਰਪਰਸ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼*, ਸੰਪਾ. ਹੈਨਰੀ ਚੈਡਵਿਕ (ਲੰਡਨ: ਐਡਮ ਐਂਡ ਚਾਰਲਸ ਬਲੈਕ, 1966), 263. ¹⁰ਫਰੈਂਕ ਪੈੱਕ, *ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ*, ਭਾਗ 2 (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰਪਨੀ, 1965), 61.

¹¹ਮੋਰਿਸ, 236. ¹²ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡਰਿਕਸਨ, *ਮੈਰ ਦੋਨ ਕੰਕਰਰਸ* (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1954), 240. ¹³ਰੇਬਟ ਐੱਚ. ਮਾਊਸ, *ਦ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1977), 378. ¹⁴ਅਲਫ੍ਰੇਡ ਪਲਮਰ, *ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ*, ਦੀ ਪੁਲਪਿਟ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਸੰਪਾ. ਐੱਚ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਸਪ੍ਰੈਂਸ ਐਂਡ ਜੇਸੇਫ ਐੱਸ. ਐਕਸਲ, ਜਿਲਦ 22 (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1950), 510. ¹⁵ਆਖਰੀ ਦੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਡੀ. ਟੀ. ਨਾਇਲਸ *ਐਸ ਸੀਇੰਗ ਦ ਇਨਵਿਜੀਬਲ: ਏ ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਬੁੱਕ ਆਫ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ* (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1961), 94 ਵਿਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁶ਜੇ. ਡੀ. ਜੇਨਸ, *ਵਿਕਟਰੀ ਇਨ ਜੀਜਸ* (ਸਿਅਰਸੀ, ਆਰਕੰਸੋ: ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, 1990), 305. ¹⁷ਉਸੇ ਸਥਾਨ ਤੇ। ¹⁸ਹਰਬਰਟ ਵੀ. ਪ੍ਰੋਚਨਾਏ, *ਏ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਵਿਟ, ਵਿਜ਼ਡਮ, ਐਂਡ ਸਾਟਾਇਰ* (ਨਿਊਯਾਰਕ: ਪਾਪੂਲਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, 1964), 129 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ। ¹⁹ਉਪਰਾ ਕਲੇਰੀ, *ਦ ਮੋਡ ਆਫ ਮਿਲਨ* (1823) ਤੋਂ "ਹੋਮ, ਸਵੀਟ ਹੋਮ"। ਜੌਨ ਬਾਰਟਲੇਟ *ਬਾਰਟਲੇਟਸ ਫੈਮਿਲੀਅਰ ਕੋਟੇਸ਼ਨਜ਼*, 16ਵੀਂ ਸੋਧ., ਸੰਪਾ. ਜਸਟਿਨ ਕਪਲਾਨ (ਬੋਸਟਨ: ਲਿਟਲ, ਬ੍ਰਾਊਨ, ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 1992), 405. ²⁰ਮੋਰਿਸ, 244 ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

²¹ਬਰਟਨ ਕੋਫਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ* (ਐਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਫਰਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1979), 494. ²²ਐੱਚ. ਐਲ. ਐਲੀਸਨ, *1 ਪੀਟਰ - ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ*, ਸਕਰਿਪਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਾਈਬਲ ਸਟੱਡੀ ਬੁਕਸ (ਗ੍ਰੈਡ ਰੇਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1969), 88. ²³ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੋਮਾ ਕੋਫਮੈਨ ਹੈ, 490-97. ²⁴ਵਾਰੈਨ ਡਬਲਿਯੂ. ਵਾਇਰਸਬੋ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜੀਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 2 (ਵੀਟਨ, ਇਲੀਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 621-26. ²⁵ਜੇਮਸ ਰੋ, "ਹੋਮ ਆਫ ਦ ਸੈਲ," *ਸੱਗਸ ਆਫ ਫੇਥ ਐਂਡ ਪ੍ਰੈਜ਼*, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਐਲਟਨ ਐੱਚ. ਹਾਵਰਡ (ਵੈਸਟ ਮੁਨਰੋ, ਲੁਈਸਿਆਨਾ: ਹਾਵਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1994)। ²⁶ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਜਿਮੀ ਜਿਵੀਡੇਨ "ਹੋਮਸਿਕ ਫਾਰ ਹੈਵਨ," *ਅਬੀਲੀਨ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੈਕਚਰਸ* (1980): 54 ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ²⁷ਮੇਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਡਬਲਿਯੂ. ਬੀ. ਵੈਸਟ, ਜੂਨੀਅਰ, *ਰੈਵੇਲੇਸ਼ਨ ਬਰੂ ਫਸਟ ਸੈਂਚੁਰੀ ਗਲਾਸਸ*, ਸੰਪਾ. ਬੋਬ ਪਰਿਚਰਡ (ਨੈਸਵਿਲ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੇਕਟ ਕੰਪਨੀ, 1997), 150. ²⁸ਸਵਰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪਾਠ ਹੋਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਡੇਵਿਡ ਰੋਪਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ "ਦ ਡੇ ਕ੍ਰਾਇਸਟ ਕੋਮ (ਅਗੇਨ) ਐਂਡ ਅਦਰ ਸਰਮਨਜ਼" ਅਤੇ "ਦ ਨਾਇਟ ਆਈ ਵੈੱਟ ਟੂ ਹੈਵਨ," ਵੇਖੋ।